

25 COT.

Перед прийняттям наведених резолюцій відбулась над ними обширна і жива дискусія на Комісії для справ меншостей. З деякими моментами цієї дискусії варто познайомити і наших читачів. Перш за все про сам реферат п-ні Баккер-ван-россе. Вона познайомила всіх присутніх з історією справи на терені Т-ва Прихильників Ліги Націй, а також на терені самого таєм. Союзу Націй. Крім того спинилася в своєму рефераті над альнішими подіями після «паціфікації», а саме над справою польсько-українських переговорів, які скінчилися невдачею, тому, що польська сторона висунула домагання декларації зльовляти та відкидання петиції з Ліги Націй. Останню вимого референтка скваліфікувала як незрозумілу та нереальну. З черги присвятила увагу резолюціям Української Парламентарної Репрезентації з 2-ого липня 1931 р., в яких сформульовані українські домагання. П-ні Баккер стала на становищі, що польський уряд мусить порозумітися з політичними представниками української меншости не в справі ліквідації паспівів т. зв. «паціфікації», бо це самозрозуміла справа самого уряду, але в справі ширшого домагання від-

Ісської справи, а саме справ шкільної та автономії. Це порозуміння моглоб, на її думку, відбутись на місці, а булоб добре, колиб і терен унії був для цього використаний.

З черги промовляв на Комісії п. Ол. Шульгин. Він подякував п-ні Баккер за реферат та проєкт резолюції та між іншим говорив:

„Резолюція, що лежить перед вами в ділому компромісу. Отже ця резолюція не задовольнить певно ні одної ні другої сторони. Вона в усякому разі за слаба, щоби могла дати повне вдоволення українцям в Галичині, нерви яких дуже напружені“.

Крім того у своїй довгій промові п. Шульгин сказав між іншим ще таке:

„Працюючи в Меншостевій Комісії Унії, беручи активну участь у підкомісії, я мушу всеж з натиском повторити те, що я вже й давніше тут говорив, а саме: я в ніякому разі не репрезентую української меншости в Польщі і мої заяви абсолютно її не вяжуть... Нині більше ніж колинебудь я бажаю передати ведення цієї справи в Унії кваліфікованим представникам Галичини, українським послам до польського союму... Ніхто не заперечує, що посли з УНДО дійсно репрезентують українське населення“...

Потім виступав ще ціла низка промовців у справі резолюції. Між іншими промовляв секретар екаєкутиви конгресів організованих національностей п. Амеде, який підкреслює, що бажання українського населення у Сх. Галичині мати українську державу зовсім не є фактом неможливості і тому пропонує останню точку резолюції злучити з першою. Ця пропозиція не прийшла.

Говорив також польський представник пос. Стан. Стронський, який присвятив багато уваги „саботажам“. Він домагався ультимативно збереження третьої точки резолюції, бо в противному випадку польська делегація буде примушена голосувати проти цілої резолюції. Терор, на його думку, мусить бути осуджений, але не можна поминути попри те і справи загальної неможливості деяких політичних кол. які про це нібито зовсім отверто говорять. Вимагаючи збереження третьої точки резолюції, пос. Стронський сказав, що йому дуже прикро було брати участь у виробленні резолюції, яка осуджує польський уряд. Йому, як представникові опозиції, легко говорити проти уряду у Варшаві, але тут йому приходиться додавати слово „польський“ уряд і це йому, як патріоту дуже важко. Є два шляхи виходу зі становища, в якому він найшовся: або сказати, що все є добре, бо „ми це зробили“, або визнати отверто, що „не все є добрим, що ми теж у лещоту винні“. Промовець вибрав цей останній шлях і резолюцію в цілості прийняв.

Таким чином бачимо, що наведена вище резолюція прийнята в цілості і польськими голосами.

Цайте моральну й матеріальну поміч тим, котрі впали жертвою найвишого громадянського обов'язку!

РЕЙТЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 22. ЖОВТНЯ 1931.

Д-Р АНДРІЙ ЛАСОВЕЦЬКИЙ.

„Чародій з Менльо Парку“ помер...

(Докінчення.)

Тут повстали один за другим знамениті винаходи. З важливішихгадаємо т. зв. чотирократний телеграф, при допомозі якого можна було вислати тим самим дротом по дві денеші в однім напрямі себто разом чотири денеші, дальше автоматичний телеграф, що телеграфував цілі сотні знаків на мінуту, і цілу низку телеграфічних уділішень.

Однак Едісон не був задоволений з фабрики, що як П. Керманч не легко міг працювати над винаходами; тому 1876-ого р. заснував свою приватну лабораторію в Менльо Парк під Нью-Йорком. Тут уліпшав електричний телефон тим, що завів вугляний мікрофон. Рівнож мав перший ужити слова „дально“, нині загально вживаного підчас телефонічних розмов.

Однак найбільше оригінальними творами його ума були фонограф (1877) та електрична жарівка (1879). Фонограф був вислідом обсервацій телефонічних розмов. А саме в телефоні тремтить під впливом людських звуків тоненька металева бляшка. Едісоні прийшло на думку, що таку бляшку можна спонукати до тремтіння, а тимсамим до видавання звуків чисто механічними засобами, а не конче звуками.

Получивши оба процеси: говорення до телефону і репродукції цієї розмови восковим вальцем, що зафіксував механічно людську бесіду, з'явився перший фонограф, що мав спочатку за

Українці у високих школах Познаня.

Познань, 17. X. 1931.

В цім році в познаньськй університеті був заповіджений *numerus clausus dzielnicowo-wyznaniowy* на всіх вишніх. На правн. та медичній факультеті був конкурс матур, на фармації для всіх нововступаючих конкурсний іспит з фізики або математики. Не зважаючи на ті загострення, на правн. факультеті зголосилося 3 і прийнято всіх 3. На мед. факультеті зголосилося 4, а того прийнято 3. На мат.-прир. (фармація) факультеті зголосилося 16, з того прийнято 12 (фармація 11). На гуманістичний виділ не зголосився ніхто. На лісовий зголосилося 3 і прийнято всіх 3. На фізичне виховання зголосився 1, однак його не прийнято.

Цікава була історія при прийманні на фар-

мацію. Зголосилося 16 кандидатів, з чого лише 12 приступило до конкурсного іспиту. З решти 2 не прибуло на іспит, а 2 за пізно внесло подання. По конкурснім іспиті прийняли були лише 6, решту відкинули. Дивне було те, що відкинуто одного студента, який мав уже 1 рік фармації в Грацу. „Перепавших“ на конкурснім іспиті завдяки їх інтервенції у директора фармацевтичного відділу також по тижні прийнято (за винятком 1, що пішов на мат.-прир. в.). Слід замітити при цій нагоді, що до іспиту стануло всіх около 250 на 160—180 вільних місць.

До Високої Торговельної Школи зголосилося 3, до Високої Школи Будови Машин 2. Усіх прийняли.

Гридан Володимир Іван.

Автомобільний торг в Берліні.

Берлін, 17. жовтня 1931.

17. жовтня відчинено в Берліні автомобільний торг. Требає він до 25. жовтня. Дивним може виглядати той торг, але так фактично є. Правдивий торг автомобілями і то не новими, а старшими, вже вживаними. Таке сьогодні положення, що викидає на ринок багато вживаних возів. Причиною цього є в більшості криза. Але й у нормальних часах існувало таке явище. Німеччина американізується. Темпо вимагає від кожного здібности конкуренції. Без авто годі собі це нині уявити. Тож всяка фірма чи й приватна людина старалась купити собі авто, себто збільшити видатність своєї праці.

Приходить зима, криза загострюється. Останні події захитали неодним підприємством, чи навіть приватними особами. Вони примушені кончею позбуватись надбавок добрих часів. Продають свої вози. Трудно найти покупця, тож влаштовано цей торг, чи краще сказати: виставку, щоб публіка приглянулася ближче всьому і може дещо купила по дуже дешевій ціні. Продаються вози виробу останніх 3 років по нижчих на половину цінах, як нові. Вози ще дуже добрі. Ціни не так собі доволіно встановлені. Для оцінки возів є спеціальні товариства і покупець не переплатить, коли купить вживаний віз, хоч би навіть на ньому не розумівся.

Щоби зорієнтуватися в цінах, виставе кілька прикладів. Найдешевший тягаровий віз у 60 к. сил коштує лише 300 марок. Найдорожчий коштує коло 26.000 марок. Треба додати, що

цей найдорожчий віз коштував весною цього року 46.000 марок. Тип Мерседес, модель 1931, 200 к. сил. Проїхав усього коло 15000 кілометрів, отже віз дуже добрий. Ціна з уваги на люксовий віз низька. Пересічно можна купити дуже добрий віз солідних фірм за 2.500 марок. Однак є добрі вози, малі, правда, за 1000 марок, а навіть за 500 можна дістати добрий малий віз фабрикації Опеля.

Статистика показує, що в Німеччині автомобілізм зростає. Однак це тільки на папері. Хтось подумав би, що всі виказані урядовою статистикою збільшення — це нові вози. Отже коли нові, то фабрики повинні заробляти. Однак показується, що вози дуже часто міняють своїх власників, а все це реєструється урядом як нові покупки. Так прим. за останній рік вже статистика, що в Німеччині куплено 42.600 нових і 118.000 старих авт. Виходило би зовна, що старі вози переважають. Тимчасом тут треба взяти на увагу те, що в старі вози входять одні і ті самі вози по кільк разів, бо вони часто міняють своїх власників.

Хто припадково на час торгів був би в Берліні, повинен обов'язково зайти поглянути на цей торг та переконавшись наочно про дешевину як на теперішні часи. При огляданні торгу представниками преси перед отворенням деякому з бідних журналістів засвітились були очі, коли побачив, що за 500—600 марок, а найбільше за 1000 може купити авто і до того ще на сплати. Дуже можливо, що не один з них і поставив собі придбати авто, бо журналістична праця вимагає все великої скорости.

М. С.

Магометанські пляни.

В Єрусалимі відбудеться, як звідомляють звідтіля, магометанська „королівська конференція“, що має обміркувати ситуацію на близькому сході. На конференцію дістали запро-

шення всі магометанські королі, князі й еміри з північної Африки, близького сходу, Вірменії та Індії. Говорять також про пляноване утворення нового каліфату з осідком в Єрусалимі.

завдання заступити стенографію. Однак нинішні фонографи, себто грамофони служать здебільша музичним репродукціям. Знов-же при винаході електричної жарівки найважливішою річю було винайти такий матеріал, який оگریй в порожнечі аж до температури свічення не стоптлювався би. Після безлічі безуспішних спроб (пам'ятаєте витревалість батька?) з металевими дротиками, Едісон ужив до жарівок звугленого бамбусового волокна. І з цього часу датується велетенський розвій нової галузі техніки, а саме техніки освітлення. У 1899 р. корабель „Колумбія“ замовив першу серію Едісонових жарівок. 1000 його-ж жарівок освітлювали 1881-ого року головний будинок всесвітньої виставки в Парижі, а вже 1882-го року мусів Едісон збудувати центральну електричну стацію в Нью-Йорку. А до цього треба було чейже безліч спеціальних вилучників, безпечників, поміркових приладів і т. п. Отже не диво, що Америка святкувала золотий ювілей цього винаходу з невиданою величавістю.

Після одної великої фінансової невдачі, якої сам передбачити не міг, кинувся з цілим засобом своєї енергії до фабрикації цементу, яку значно уліпшив. Таким робом покрив усі свої попередні страти. Дещо пізніше заснував він у Зедленних Державах сітку електричних залізниць. Тяжкий олов'яний акумулятор заступив легким ніклевим акумулятором, в яким катодом є губчасте залізо, а анодом окис ніклю. Напряга такого акумулятора має від 1,3 до 1,5 вольт.

До розвитку кінематографії причинився Едісон 1887-го р. винаходом т. зв. кінетоскопу, що уможливив одним оком глядачеві оглядати рухомий образ. Кілька літ пізніше сконструював знімковий і репродукційний фільмовий апарат. 1887-го року переїхав з Менльо Парку до

містечка Вест-Орлендж у стейті Нью Джерсі. Тут дав працю цілій сотні робітників, електротехніків, механіків, рисівників, фотографів, музиків і т. д. Розуміється, що свої успіхи завдячував не тільки своїм знаменитим духовим конституціям, але також своєму залізному здоров'ю, яке не знало втоми. Незвичайну чемність умів Едісон позначили з рішучістю і з самоволодінням. Ніодня з його підвладних не бачив його, щоб він колинебудь „вийшов з рівноваги“.

Побіч своїх щоденних занять находив Едісон час на спорт, музику і театр. Був знаменитим пливачом, що йому раз навіть стало в пригоді. А саме, коли замолоду видавав гумористичний журнал „Поль Прай“, де висмівав авторитети свого оточення, вкинули його з пірсти у глибокий канал. Від певної смерті вирятувало його уміння добре плавати. Едісон був завжди погідний, його дотепи були незрівняні.

Для повної характеристики цього велетня наведу кілька його висказів: „Ріжися від більшости винахідників тим, що крім таланту винахідливості маю практичний змісл; це щось і роді доповнення моєї винахідливості, це змісл до інтересу, це почуття грошової вартости винаходу. Цим зміслом не наділила мене природа. Я засвоїв собі його по дуже тяжких ударах“. Тільки такий самоук, як Едісон, що не ходив до жадної школи дошкільної, ніж три місяці, міг сказати: „Геній — це тільки в одній сотій частині натхнення, а в дев'ятьдесять дев'яток сотих частиних — піт. Геній складається з якнайбільше напруженої праці, здорового людського розуму і впевнености, з якою держимося одного і того самого вмиру“. А на питання, що було філософією його життя відповів 77-літній старець: — Пооди!

ДО П. Т. КУРЦІВ!

Подіємо до ласкавого відома, що наша від 100 літ існуюча марка цигаретного паперу

JOB

в на цілм світі поширена і признана за найліпшу.

„JOB“ паперці до папіросок спляються цілком, не димаючи ні сльзю, поплуду.

„JOB“ паперці до папіросок відпопідують всіляким виногам найвибагливіших смакунів.

Перша проба кожного переконає.

SOCIETE „JOB“

Фабрика папернів до папіросок
Тулюза, Франція.

386 5-10

Литовці виграли з Польщею.

Міжнародний трибунал в Газі видав рішення в справі польсько-литовського спору щодо відновлення залізничної комунікації між Польщею і Литвою. Справу розглядала свого часу Рада Союзу Народів і складена задля цього окрема технічна комісія заявила була згідно з польським домаганням за відновлення плавби на Німані та залізничного руху на лінії Лянднарів-Кошидари. Рада Союзу пропонує справу гаському трибуналові, який тепер вирішив, що Литва не обов'язана відновити комунікацію в згаданому районі. Трибунал оперся на меморіал Литви, де сказано, що Польща порушила договір у Сувалках, окупуючи Вильно, і це дає Литві право на мирні репресії зупроти Польщі. Литовські офіційні кола і литовська преса приймають рішення гаського трибуналу велике значіння, вважаючи його цінним для Литви, яка бореться за Виленшину.

Статистика студентів у львівському університеті.

При нагоді інавгурації нового академічного року львівського університету проректор проф. Вітковський подав звіт, із якого довідуюся про статистику студентів цього університету. І так у минулому академічному році записалося було 6.334 студентів. Із того на правничім факультеті було 2710, на медичнім 578, на фармацевтичнім 54, на гуманістичнім 1935, на математично-природничім 883, на теологічнім 174. Студентів було 4224, студенток 2034, із тих 1254 студіювало гуманістику. По віросповіданні було: греко-католиків 1026, римо-католиків 3991, жидів 2.000. По національності: українців 1014, поляків 4248.

ОСТАННІ ВІСТІ

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО ДАЛО ДОЗВІЛ НА ЮВІЛЕЙНУ ОСІННУ ЗБІРКУ НА „РІДНУ ШКОЛУ“.

Рескриптом з дня 20. жовтня 1931, ч. Б. П. 3725/31. дало тернопільське Воєводство дозвіл на ювілейну осінню збірку для „Рідної Школи“ на області цілого тернопільського Воєводства на час від 25. до 31. жовтня 1931.

Прохаємо повіти і громади приготувати як слід збірку і подбати, щоб вона дала якнайкращий вислід.

Головна Управа „Рідної Школи“.

НОВИЙ ПРИСУД НА РЕР. НОВАЧИНСЬКОГО.

Варшавський окружний суд засудив Адольфа Новачинського і відвічального редактора „Газ. Варшавської“ на кару по 2 тижні тюрми та гривню 1.000 зол. за наклепові статті під адресою „Л. Курера Цодз.“

БУРЛИВЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

На початку засідання вівторкового сойму пос. Гдуля (ББ) реферував справу внесення ППС про новелізацію закону з 1927 р. про працю молодих людей і жінок. Більшість комісії пропонувала, щоб сойм відкинув внесення ППС про новелізацію закону. Пос. Гдуля піддержував внесення комісії. Резолюцію комісії прийняли. Пос. Щерковський в імені ППС мотивував konieczність прийняття внесення проекту закону про забезпечення від безробіття працівників вартатів, у яких працює більше ніж 5 людей. Бесідник каже, що нема надії, аби сойм полагодив справу безробіття. Самі безробітні при допомозі всієї роб. класи можуть це зробити. (Голос: найішож приходить до сойму?) Пос. Бжезіньський (НПР) звертає увагу міністра військ. справ, що в Билгоці вправляє військо, щоб могло заступити робітників під час страйку. Не пора провокувати робітників. Співрозмовець пос. Подоский (ББ) рефе-

рував справу сойм. регуляміну. У дискусії пос. Пужак (ППС) каже, що справоздаєць згадав, що в мин. каденції клуби лівої опозиції виступили були з ініціативою загострення регуляміну та забув, що тоді сойм був задовго в примусовій ситуації, що бюдж. сесію скорочено „гоцками-кльоцками“ на цілий місяць. Тепер хочуть знову справляти регулямін, щоб до решти здавити опозицію, аби вона не могла висловитися.

Опісля промовляв пос. Стронський (Кл. Нар.) Він каже, що звіт комісії про голосування над регуляміном є неправдивий, бо внесення цього комісія не прийняла, а відкинула. Предсідник ствердив був тоді в комісії, що проти регуляміну було 7 голосів, отже внесення впало, бо була рівна скількість голосів. Тоді предсідник заявив: Я також голосую. Предсідник також хотів голосувати „за“. В приписі регуляміну нема сказано, що після голосування „за“ і „проти“ хтонебудь може зголошуватися з додатковим голосом.

Коли на трибуну вийшов віцемарш. Цар, пос. Арашкевич (Стр. Люд.) кричав: Начальник, що ломить закон! Віцемарш. Цар: Чести не приносить вам ця ординарність. Пос. Пйотровський (ППС): Ви не можете говорити про ординарність. Цар: Будьте ласкаві розгрішити мене згорн. що не можтиму поставити моєї промови на такім високім рівні демагогії, як два попередні бесідники. Пос. Пйотровський: Безсоромність! Маршал прикликає Пйотровського до порядку.

На лавках опозиції даліше крики. Пос. Следзінський: Насильник законів Цар! Даліше серед галасу не чути, що цей посрл кричав! Маршал виключає пос. Следзінського з одного засідання, а коли він не виходить, аж із трьох. Галас усе більшає. Увходить командант марш. сторожі з 5 сторожами та підходить до пос. Следзінського, щоб його випроводити. Той виривається сторожам, підбігає до трибуни й даліше щось кричить. Сторожі підбігають за ним і знову стараються вивести його. Посли з партії Следзінського відгороджують його від сторожі та не дають вивести. Пос. Шпрінгера (ППС) заставляє перехід сторожі, не допускає її до Следзінського. З другого боку надходить знова кількох сторожів, щоб дістати Следзінського в свої руки, та й тепер це їм не вдається, бо клубові товариші заступають дорогу. Пос. Вижиновський кричить: Хочете викинути Следзінського, який сидів у каторзі 6 літ, а ви, пане маршалок, з п. Царом де тоді були? Маршал прикликає Вижиновського до порядку, опісля виключає його зі засідання. Марш.: Коли заразже не вийдете, запропоную, щоб палата виключила вас на місяць.

Підчас шарпання одного марш. сторожа хтось ударив у ніс, аж кров залила його. Двох інших ударили по руках, а одного пощипали по рамені.

В голосуванні ухвалили виключити Вижиновського. Крики не вгавають, тому маршал перервав засідання на 5 хвилин. Лівця співає: „Гди наруд до бою вирушил з оренжем“. Всі послы виходять. Сторожа уставляється в дверях, щоб при повороті не впустити Следзінського та Вижиновського. За п'ять хвилин чути дзвінок, сторожа не впускає виключених послы. На трибуну входить Цар і починає говорити. Підчас його промови счиняється гамір. Маршал грозить найгострішими засобами.

Після віцемаршала Цара говорив пос. Луцький. Він заясував, що українці втратили, від коли дісталися під Польщу, які здобутки мали перед війною. Віцемаршал звертає бесідникові увагу, що він відбігає від теми. Маршал ствердив, що до голосу записано ще 7 бесідників і відложив дискусію над сойм. регуляміном до найближчого засідання. Найближче засідання 23. жовтня.

ПРУШКІВ ПЕРЕЙДЕ ДО МОКРИХ.

На припоручення влади в найближчу неділю в містечку Прушкові відбудеться новий плебісцит у справі заборони продажі алькоголю, яку то заборону тамошнє населення ухвалило тому кілька літ. Тепер ухвала за прогібіцією мабуть не перейде. Скарбовна влада визначила вже 12 місць продажі монополевої горілки в містечку. Тепер Прушків одержить більше шинків, ніж мав перед прогібіцією.

НОВІ СУТИЧКИ У БРУНШВІГУ.

Вчора ввечерем демонстрували у Бруншвігу комуністи. Підчас сутички з комуністами гітлерівці вжили збро. Поліція арештувала кілька осіб.

У Берліні у вчірніх годинах відбулися замішання; підчас стрілянина 2 особи поранені.

АНГЛІЯ ПЕРЕД ВИБОРАМИ.

Льондон, 20. X. Під вражінням Сноведена, що назвав програму Лейбур Парті облудним більшовизмом, вчора зібралася біржа з настільким піом и побілу урядової більшости

Англіїці поробили заклади, що уряд здохде у виборах принайменше 195 мандатів. Фунт штерл. підніс свій курс у відношенні до долара на 3.88.

АМЕРИКА ГРОЗИТЬ ЯПОНІ.

Англіська преса повідомляє, що колиб усі дипломатичні заходи великих держав у відношенні до Японії не мали успіху, тоді Злуч. Держави зорганізують впливи золота з Японії. Японський амбасадор у Вашингтоні повідомив Стімсона, що Японія забрала вже своє військо поза ріку Ялю. Відкликала теж ескадру літаків, які кидають бомби. Направляють залізничні шляхи, поступенно відчиняють банки.

Токіо, 20. X. Японія поставила Китаєві 5 основних вимог, заки вицофає свої війська зі знятих областей Манджурії. Про ці вимоги повідомили довірочно Бріяна, Друмонда і Стімсона.

1) Японія і Китай зобов'язуються загарантувати взаїмну непорушність кордонів.

2) Китай припинить протияпонські настрої й бойкот.

3) Запевнення безпеки життя і майна японців.

4) Китай поверне Японії кошти будови залізниць і признає важними дотеперішні залізничні умови.

5) Мусять бути признані права Японії на деякі області Манджурії й права, що виходять із китайськ-японського договору.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глущевського, Львів, вул. Коперника 16. П. пов. Тел. 54-46. 254-?

— Арештовані під замітом приналежности до УВО в Тернопільщині. Вчорашню нашу статейку про арештування в Тернопільщині доповнюємо виказом арештованих, що його приніс ПАТ. А саме між арештованими є: Козуб Петро і Йосиф, Роговський Володимир, Охримович Василь, Українець Омелян, Чаплинський Василь, Чикало Андрій, Глумацький Степан, Козуб Андрій, Павлусь Ярослав і Гулька Володимир. В арештованих найшли велику кількість примірників „Сурми“ і „Юнака“, бюлетенів та бльочки з написом „На політичних в'язнів“. Усі вичислені вище мали признатися до вини.

— Комітет ювілейної збірки для В. Стефаника повідомляє, що збірка буде закінчена при кінці листопада. Всіх, що дістали чеки П. К. О., а не використали їх, просимо звернути їх на адресу: дир. Микола Заячківський, „Народня Торговля“, Ринок 36.

— Обов'язуючі поштові оплати. Пригадаємо нашим Читачам, що від 16. ц. м. обов'язують нові поштові оплати враз із додатковою оплатою на безробітних. Звичайний лист у крає оплачується 35 сот. маркою, звичайна листівка 25 сот. маркою; поручений лист у крає 95 сот.; поручена листівка 85 сот.; друки звичайні у крає 10 сот. Закордонний лист 65 сот. маркою, закордоння листівка 40 сот.

— Смерть Артура Гольдмана. Як ми вже вчора повідомляли, помер у Львові власник друкарні при вул. Сикстуській, Артур Гольдман, проживши 70 літ трудящого життя. Це була відома постать, особливо серед українських діячів пера, які зпоміж усіх неукраїнських друкарень ще найрадіше зверталися до друкарні Гольдмана — завдяки особистим прикметам цієї людини. Це був чемний, діловий і культурний купець-підприємець. У молодечих роках був соціалістом. В 1915 році москалі вивезли його у глибо Росії. Зі стареньким Гольдманом сходило до могили цікава постать, симпатична всім, хто з нею мав нагоду стрітнутися.

— Обмеження руху трамваїв у Львові. В останніх днях приняла міська рада Львова низку важних змін руху трамваїв у Львові. А саме: припинити рух трамваїв ч. „6“, „7“, „14“ і „15“, бо вони не оплачуються; змінити на прямки їзди „3“ і „9“ і прибернути рух „2“. На шляхах „5“ і „9“ буде збільшена перерва між надїздом возів із 8 на 9 хвилин. У зв'язку з припиненням руху „14“ і „15“ буде зменшена перерва між возами „11“ із 11 на 9 хвилин і кожний другий віз матиме причіпку. У зв'язку з припиненням руху „6“ і „7“ продовжений шлях їзди возів „3“ до рогу вул. Личаківської і св. Петра й Павла, перерва між возами триватиме 5 хвилин. З уваги на мале використання „4“ на шляху Ринок—Високий Замок, а більше на шляху Ринок—вул. Листопада, розділили вози „4“ на дві частини. Від Ринку на Високий Замок їхатиме менше возів із 8-хвилинними перервами, а більше возів їхатиме з Ринку на вул. Листопада з 5-хвилинними перервами між возами. „1“ матиме рух згущений замість до-

індекси пляном касарень і п. гірської артилерії в Стрию.

Обвинувачений до ніякого злочину не по-чується. Яким дивом найшовся цей плян у його індекси, цього не знає. Він був від жовтня 1929 р. до січня 1930 р. поважно хворий і тому не маючи спроможності самому збирати під-писи професорів на університеті, передав його до збирання товаришам. Хто збирав ці „номі-на“ і через чий руки переходив цей індекс цю-го він не знає. Індекс цей передаю до дому, як він був ще хворий і він так лежав аж доки по-ліція його при ревізії не знайшла. Мимо цього не арештовано його тоді, але аж далеко пізніше.

Да з листопада 1929 р. промовляє за йо-го невинністю, бо якраз тоді він хворів.

ЖИГМОНТ ПРОЦИШИН І ПРОКІП МА-ТИЙЦІВ.

Брат попередника до ніякої вини не по-чується. В „У. Голосі“ редагував відділ „По ши-рокому світі“. Головного його „крімен“ — стат-тя, яку написав до „У. Г.“, не є тою, що він на-писав, хоч наголовок цей самий.

Прокіп Матийців — не є тепер членом ні-якої політичної партії, бо після засуду в про-цесі Атаманчука і відбуттю кари віддався ви-ключно праці на кооперативному полі. Розуміє дуже добре, що ангажування себе в якійнебудь нелегальній роботі вийшло би хіба тільки на шкоду української кооперативі. Тому категорич-но застерігається проти посуджування його в приналежності до УВО і активної роботи в її користь.

В Долинщині не бував, хіба коротко в службових справах.

Опісля описує докладно переведену в його річах ревізію у Войнилові підчас якої найдено вибуховий матеріал.

Він знаючи, що за ним шукає поліція, че-кав на ньой цілий день і тому мав доволі часу приготуватися до ньой. Предмети, які найдено в нього вважає за підкинені кимсь незнайомим.

На цьому розправу цього дня покінчено.

(ви).

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 20. X. ц. р. за масло експортне та десерове пріма 290 зол., за вітру молока 23—24 сот., вітру сметани 140 зол., копу ещє 540—560 зол.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

EMMANUEL EVAIN: LE PROBLEME DE L'INDEPENDANCE DE L'UKRAINE ET LA FRAN-CE Préface de M. Edouard Soulier. Paris 1931. Librairie Félix Alcan.

ЖУРНАЛИ.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО, орган „Взаїм-ної Помочі Українського Вчителства“. Р. XIX. Ч. 17—17., жовтень 1931.

СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТ, орган закордон-них організацій УСДРП. Жовтень. Ч. 9. 1931. Подєбради. Літографований випуск.

СПОРТОВІ ВІСТІ, орган Українського Спортового Союзу у Львові, ч. 16. з 1. і ч. 17. з 15. жовтня 1931.

Виказ жертв

зложених в зол. на „Фонд Ветеранів“ у III-му чвертьріччю 1931.

Івж. Базилевич, Данців 2, учит. А. Баладжук, Чижев 10, А. Бачинський, Калущ 9, О. Бачинська, Стрий 3, І. Білинський, Перемишль 12, І. Білобрат, Бурштин 6, д-р Д. Балабанський, Бібрка 15, С. Бріа, Тудорів 6, проф. І. Брикочев, Тернопіль 20, о. І. Бри-кович, Кривеньке 8, о. В. Венгрінович, Ванкович 12, О. І. Г. Волки, Шешори 20, В. Вороневич, Буськ 6, о. І. Гавришин, Лучині 4, С. Гандзюк, Лубна 750, д-р Т. Гвоздєвський, Липиця Доа. 10, В. Гайовицький, Шешори 12, П. Гайчук, Тчев 6, Т. Гоца, Перемишль 9, о. М. Головинський, Доброполе 12, учит. О. Горба-тий, Оакуш 5 учит. М. Горозинська, Ванкович 12, д-р Гуркевич, Самбір 2540, д-р М. Гардєвський, Кутні 5, Т. Гогош, Борислав 6, Івж. Е. Голв, Познань 3, В. Дяків, Немирів 15, Д. Жук, Майдан Сін. 3, д-р Жуковський, Півдочинська 5, о. П. Задворник, Деревани 10, о. Л. Залужний, Заданів 6, д-р А. Заплітний, Терєбовля 5, проф. І. Зяць, Перемишль 6, Р. Зячківський, Надвір-на 6, Мр. І. Зварун, Збараж 2, д-р П. Зводинський, Болехів 3, М. Зубрей, Перемишль 6, О. Качанюк, Лю-бомирка 1, П. Костюк, Руда Паб. 6, К. Котис, Пере-мишль 750, І. Копур, Красів 25, Івж. Кудачинський, Ро-ганів 5, суд. В. Курилович, П. дваминько, Бродів 15, д-р С. Кушир, Яворів 6, С. Ласовський, Фільварки 3, Івж. Ю. Лашевський, Познань 15, д-р Г. Левинський, Стрий 20, Ю. Левинський, Осмолода 3, Я. Левинський канд. нот. Винники 15, д-р М. Лепалюк, Галич 3, Р. Луцик, Дрогобич 8, П. Магас, Борислав 9535, о. С. Мазур, Новосілка 3, д-р В. Маковський, Лисько 10, О. Макси-мюк, Катонівці 20, суд. Я. Маркв, Бучач 6, Т. Мартин-енш, Станіславів 4, І. Масюк, Коломия 5, В. Мацьків, Лисинія 3, В. Михалевич, Краковець 5, О. Мороник, Краснополь 250, д-р Р. Могильницький, Познань 5, Мо-равський, Познань 250, Л. Налуковий, Копичинці 9, П. Особа, Людинівка 9, Г. Панас, Бродів 15, Пили-півська, Познань 5, о. Т. Прийма, Дуліби 20, д-р І. Ри-

жій, Миколаїв к/Г. 12, П. Романівський, Дукля 3, д-р М. Романівський, Калущ 40, д-р М. Сірко, Бродів 10, П. Скопчів, Сікор 5, П. Смак, Боршів 8, І. Со-копський, Івж 10, д-р І. Станько, Любачів 5, Д. Ста-нах, Жабині 1, Ю. Татунчак, Поремба Жет. 1236, М. Тимянін, Бабин 5, д-р Томкович, Боршів 3, О. Тре-тяк, Судова Вишня 4, д-р М. Філіп, Яворів 3, О. Хо-ра, Коломия 6, о. Е. Цегельський, Явта к/ Терє. 250, о. В. Чопей, Галич 3, Івж. Р. Шепарович, Станіславів 3, Б. Янович, Боршів 6, о. В. Яремків, Бозів 3, Службинський П. С. К., Стрий 7920.

Львів: д-р В. Бабій 3, проф. Бадаж 1040, П. Бакочів 9, д-р Витанович І. 1, М. Бігалський 434, Т. Білостоцький 3, д-р Р. Білас 5, Івж. М. Боднар 6, рес. О. Боднарівч 6, М. Бонковський 750, д-р Д. Брен-3, М. Бризинський 3, д-р Т. Бурзачинський 15, В. Бу-рилода 150, І. Василів 6, В. Васильків 4, д-р І. Ве-ра 3, І. Витвицький 050, д-р Волошин 20, С. Волоши-новський 9, А. Гаврило 6, проф. С. Гайдуков 430, М. Гадунський 5, Ю. Галаревич 6, О. Ганинський 6, д-р С. Ганинський 3, Г. Галадів 6, д-р Б. Гнатевич 5, 8, Голоман 6, І. Грабар 6, І. Грецак 3, І. Гронимський 3, Я. Гузар 150, М. Губус 150, д-р І. Гіжа 3, Івж. К. Гу-ран 3, д-р О. Дашкевичева-Степанів 2, д-р Р. Даше-вич 1, Г. Дмитріїв 4, Івж. В. Дувако 4, В. Дутевич 1, Івж. Елішевський 2, Івж. Г. Йонка 1, д-р В. Казані 1, Івж. М. Капуста 12, О. Карпінський 6, Д. Кисельов 4, В. Киприч 3, М. Кисельовський 6, М. Кисельовський 2, Кішчикевич 6, І. Коваль 150, М. Козаков 030, Г. Ковч 6, д-р М. Коновалець 6, Я. Косовицький 6, О. Ко-сопський 6, О. Костів 6, Івж. Коваль 6, М. Котур-ют 5, Івж. П. Кошуба 3, д-р П. Криуцький 750, А. Кубачев 6, В. Кударів 6, М. Куцак 4, учит. Я. Ку-мів 1, Л. Кузачинський 3, Д. Кузачинський 3, Р. Ку-чинський 1, О. Кутній 1, о. д-р В. Лаба 10, д-р Лу-рівський 2, І. Лада 2, В. Левинський 3, проф. С. Ле-винський 3, О. Лемішка 3, Л. Лепкий 6, Проф. Ю. Ле-20, Л. Лісовицький 5, д-р В. Ліпінський 4, д-р Лу-винський 8, Т. Логін 1, О. Луцький 30, С. Магас 6, д-р Л. Макарушка 250, д-р Л. Максимовський 6, о. О. Малиновський 750, Я. Марені 3, д-р І. Мартин 4, М. Матюшенко 360, Івж. А. Мельник 750, М. Мельничу-6, П. Мечник 4, Т. Мисак 3, В. Мригоцький 2, рес. В. Мудрий 6, дир. А. Мудрий 9, Івж. Мудрак 15, д-р М. Мулика 750, О. Навроцький 6, деат. Я. Наск 6, д-р І. Німчук 6, Л. Огоновський 6, д-р Я. Олексинський 4, Івж. І. Олхоний 6, М. Павлюк 6, В. Павлів 5, Івж. А. Палій 9, П. Палійчук 6, д-р К. Паньківський 5, 2, Паньків 10, д-р Я. Пастернак 6, П. Паска 6, 3, Петра 3, К. Плетінка 3, проф. Ю. Ползінський 350, Івж. Б. Попович 5, П. Постолов 5, Т. Цивка 15, дир. О. Ра-дєвський 45, Івж. Р. Раковський 6, Івж. В. Рижевський 20, рад. Рожанківський 1250, Івж. З. Рудна 6, д-р І. Рудницький 750, М. Рудницький 6, Івж. Л. Савонка 1, П. Сайкевич 1, І. Семанів 750, Івж. А. Сербін 5, Я. Скопчак 12, д-р В. Старосольський 5, І. Стевчак 4, І. Стерняк 6, О. Степура 050, Я. Стефанович 5, М. Стру-тинський 2, Івж. М. Творидло 9, ант. М. Терещинський 40, ред. І. Тиктор 6, С. Триш 3, С. Трусович 3, 8, Тур-кенич 3125, проф. Л. Турчин 4, С. Український 4, 8, Фармита 5, І. Федак 3, І. Фостаконський 15, М. Хар-ліс 2, Е. Храпливий 6, д-р П. Цибаластий 2, о. Я. Че-меринський 10, А. Чір 3, д-р М. Чубатий 9, ред. Л. Чубатий 4, дир. Ю. Шепарович 15, Івж. Ю. Шепаро-вич 4, Івж. Л. Шепарович 15, Ю. Шкрумедяк 450, Б. Шверський 9, д-р В. Юзак 8, 3. Юзичинський 6, Л. Ясінчук 2.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 21. жовтня, година 7:30 веч.
„Буря у скляній воді“.
Четвер, 22. жовтня, година 7:30 веч.
„Буря у скляній воді“.
П'ятниця, 23. жовтня, година 7:30 веч.
„Буря у скляній воді“.

Театр Ріжнородностей:
Середа, 21. жовтня, год. 7:30 вечором
„Кодисанка“.
Четвер, 22. жовтня, год. 7:30 вечором
„Моральність пані Дульської“.
П'ятниця, 23. жовтня, година 7:30 веч.
прем'єра: „Несповнені мрії“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Трагедія на Монблані“ і додатки.
КАСІНО: „Бастер Кітон на фронті“.
ЛЕВ: „Блакитний експрес“.
МАРУСЕНЬКА: „Дорога упадку й танців“.
МІРАЖ: „Сірий дим“.
ОАЗА: „Льомомотина ч. 2329 (Льон Чаней)“.
ПАЛІАС: „Співачка із запудки“.
ПАН: „Серце на вулиці“.
ПАСИЖ: Звукова версія „Тарзан по-доляр джунглів“.
ПРОМІНЬ: „Біде пекло Піа-Палю“ та додатки.
СИЛЕВЕ: „Ніч насолод“ (Ів. Петро-вич, Алі. Ештерган).
УІХА: „Охруйна влітка“ в Лізею Да-ніта і „З димом пожеж“.
ХІМЕРН: Звукова фільма „Пат і Па-тазов як стрільці“.

Програма радіо.

П'ятниця, 23. жовтня 1931.
Лисий (259,3) 21:50 Пісні моряків.
Моравська Острва (263,4) 16:00
Пісні. Братислава (278,5) 20:00 Спів.
Брно (341,7) 15:00 Концерт. Лондон (356,3) 21:20 Передвборчі промови.
Гамбург (372,3) 22:30 Збірний концерт.
Букарешт (394,9) 20:00 Оперетка „Іта-линка“.
Берлін (419) 16:30 Весела музи-ка Харків (426) 15:00, 16:00, 20:00 Кон-церт. Рим (441,3) 17:30 Збірний кон-

церт. Гельсінгфорс (453,2) 19:05 Кон-церт Лангенберг (472,4) 19:30 „Безро-бітний у сучасній літературі“. Прага (486,2) 20:20 Пісні. Міліано (500,8) 19:20 Музична вечірка. Брунселла (508,5) 22:00 Концерт. Відень (516,4) 19:00 „Люди, що хотіли змістити світ“. Рига (521,5) 20:30 Пісні Лотішів. Будапешт (550,5) 19:00 Хор. Любляна (575,5) 20:00 Пере-дача з Білгороду. Ленінград (1000) 18:20 Веселий вечір. Осло (1071,4) 20:30 Концерт. Калюндборг (1153,8) 20:10 Італійські пісні. Москва (1481) 19:30 Концерт. Париж (1724,1) 21:00 Опера.

Львівське радіо.

Четвер, 22. жовтня 1931.

Львів (380,7) 11:40 Перегляд краєвих часописів. 11:58 Час із Варшави. 12:10 Про погоду дня. 12:15 „Мій досвід у за-кладанні пасовинок“. 12:35 Про 3-й шкіль-ний концерт. 12:50 Збірний концерт. 13:05 Господарські оповістки. 13:50 Для дітей „Вабине літо“. 16:20 На-чання французької мови. 16:35 Господар-ські підсумки. 17:35 Концерт. 18:50 Всічнина. 19:15 Радіо у школі. 19:45 Ра-діовий денник. 20:00 Дума Волин. 20:15 Збірний концерт. 21:25 Золота явля. 22:45 Оповідки. 22:50 Спортові новини. 23:00 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Спростування. Звичайні Загальні Збори Клуба „Рідної Школи“ в Дро-гобичі відбудуться в понеділок 26. жовтня 1931, а не як помилково було подане: понеділок 27. жовтня 1931.

До членів Т-ва „Відродження“ у Львові! В суботу дня 24. жовтня ц. р. в год. 18:30 (6:30 вечором) відбудеться ширшій сходина всіх членів Українського Протизакожного Т-ва „Відроджен-ня“ у Львові в домі Т-ва при вул. Гродницьких 4/III. На сходинах винодо-сать голова Т-ва д-р С. Парфанович реферат п. з. „Враження в Х проти-законного конгресу в Кракові“, на який прохасмо конешно явнитися. На сходинах обговорити теж багато на-жних справ. Гостин дуже раді.

Український Театр під адм. прово-дом І. Волощука.

СТАРІЙ САМБІР:

22. X. „Хмара“.
23. X. „Для щастя“.
24. X. „У вирі кохання“.
25. X. „Циганка Аза“.

Український Подільський Театр.

ГУСЯТИН.

21. X. п. р. „Церковна Мист“.
22. X. п. р. „Танок Венери“.
23. X. п. р. „Зрада“.
24. X. п. р. „Свєні“ (Веселий Вечір).
25. X. п. р. „Плач Ізраїля“.

ТОВСТЕ.

26. X. п. р. „Жінка Вампір“.

ГРИМАЛІВ.

27. X. п. р. „Жінка Вампір“.
28. X. п. р. „Танок Венери“.
29. X. п. р. „Церковна Мист“.

СКАЛАТ.

30. X. п. р. „Плач Ізраїля“.

31. X. п. р. „Жінка Вампір“.

Вскорому часі Театр виставить наро-дню оперетку „Козачке Сватання“ і „Жидівський Розвід“.

Склад Театру 16 осіб, власна конпер-това оркестра під пров. п. Каминця. Просимо ласкаво Вп. п. Акторів п. Яні-шевського і Єрофеева подати свою адре-су на ім'я Ю. Кононіна. 6-5

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Годінничий тільки налізаний фа-брик, преміційний, продає за готівку і на рати від десятих літ з найліпшої сторони знама фірма Гіан Зельтен-райх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 130

ОСОБА ІНТЕЛІГЕНТНА, старша че-сна, здорова, займається уярвою дому у старшого священника-вдівця або самітного. — Ласкаво зголошення post-rest. С. К. Horożanka k. Halicza. 709 2-2

2 ПОКОЇ, кухня, купальня, кімната для служкиноі зараз до винайму на мі-сячний чиншом. — Зелена бічна „Квіт-ківка“ 25. 710 1-2

ПОКІЙ І КУХНІ до винайму. — Зго-лошуватися Каушинська 12, пар-тер, 2 двері. 707 2-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Меблі рідного рода, можна на-корисніше купити у ви-доміні фірми „Doroteum“, Льва Саліні 34. Тел. 15—01. Догодні умови. 2361 6-2

ЛІЖКА металеві
ВІЗКИ диточі
порукає дешеве
фабричний склад

М. Волковискі
Львів, Коперника 5. Тел. 95—97.
Великий вибір ДОГІДНІ УМОВИНИ

35 зол. заробляє той, хто купує або передплачує одиниць факоний журнал

КІНО

бо в ньому є знижка до 55 к. і те-атрів. Ціна числа 45 сот.

„КІН“ ч. 20 вже в розпродажі. 24

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“